

Gottfried Benn

ÉJSZAKAI KÁVÉHÁZ

824: Nők élete s szerelme.
Hörpöl a cselló. A fuvola mélyen
böffen három taktuson át: szép estebéd.
A dob végigolvassa a detektívregényt.

Zöld fogsor, pörsenéyes arc
szemhéjszéli gyulladásra vall.

Zsíros Haj
Tátott Szájhoz szól garatmandulákkal,
nyakában hit remény és szeretet.

Ifju Golyva, tetszik a Behorpadt Orr?
Három sört fizet neki.

Gyulladt Szórtüsző ibolyát vesz,
hogy megpuhítsa a Tokát.

B-moll: a 35. szonáta.
Felbődül két szem:
Ne fröccsentsd Chopin vérét a terembe,
hogy a csócselék tocsogjon benne!
Állj! Hé, Gigi! —

Árad az ajtó: egy nő.
Aszott sivatag. Kanaáni-barna.
Szemérmes. Barlangos. Szaga is jó.
Alig szag.

A lég édesen előboltozódva dől
a homlokomnak.

Mögötte Hajtömbné tipeg.

ANYA

Hordlak mint homlokomba-vájtan
egy be-nem-gyógyuló sebet.
Nem mindig fáj. És szívemet
nem hagyja holtan kifolyni.
Csak megvakulok néha hirtelen s vért
érzek a számban.

CSAK KÉT DOLOG

Átjárva olyan sok formát:
az Én-t, a Mi-t s a Te-t —
valamennyin ő gyötört át,
az örök kérdés: a Minek?

Bizonyyal gyermeki kérdés,
későn lelt rá a tudat,
nincs más, csak a távoli végzés
— ha mánia, monda, ha érzés —:
viseld el muszájodat!

Ha tenger, ha hó, ha a rózsák,
ha kigyúl, ha kilobban a fény,
csak két dolog valóság:
az Ūr meg a bélyeges Én.

ÁLOM

„Megállóhely és életút”
olvastam az ujságban éppen
midőn az erdőből kilépett két alak
rég megboldogultak
mindketten keménykalaposan, hátzissákkal

nem egyszerre
két egymást követő napon
rég ismerősök, sőt rokonok

megkérdeztem, hová igyekeznek
e szokatlan élet- illetőleg halál-órán
de csak rámnéztek mogorván
és egyikük tudtomra adta, hogy
néhány hetet egy patikusnál tölt majd.

Tartózkodók voltak
vonásaikban
keresztkapcsolatokra
meglepetésekre
újabb változásokra utaló jelek

olyan okos voltam mint korábban
a megállóhely és életút előtt.

VERS

És mit jelent mindez a kényszer,
kép-, szó-, számítás-töredék,
e halk, bús érzésnek miért kell
tologva tolni beléd?

A Semmiből fut össze árja,
egyenként gyűjtött egyveleg,
itt hamura lelsz, ott a lángra,
szétszórod, oltod, őrized.

Tudod: mindenhez hozzá nem férsz,
kerítsd köré a zöld sövényt
ennek-annak és szenttelen lész,
de gyanúd megszállotjaként.

Éjjel-nappal vonulva vésed
vasárnap is lényed jelét,
s ezüstöd átcsörren a résen,
majd otthagyd — és ez: a lét.

SZAVAK

Magad vagy: a szavakkal
vagyis csakugyan magad,
trombita nem vigasztal,
diadalkapu nem fogad.

A lelkedben kerested
elő- s ősképiüket
esztendőik óta — ne szenvedj
ma sem, ha nem leled.

Amott, hol a fény világol,
s mentsvárban a lakó,
a párás rózsaszájról
gyanútlan gyöngyöz a szó.

Másképpen év az évre
csupán benned fakul,
a szótag: álmodig ér le —
de elmúlsz szótlanul.

ÁMDE TE —?

Bujdokló, a szemed húnyd le bátran,
úgyse főnyereményt fogna fel,
esténként nincs öröm a lokálban,
hisz még ott is csupán szétesel.

Rőt vesezsugorral halott ügyvéd
ül le a bárpulthoz hirtelen,
szép neje már két év óta özvegy,
ő meg iszik, ép és eleven.

A virág is gyakran virágzott már,
bármongorán, ott, az a csokor,
ötven éve, isten tudja, ott áll,
ahol nyár volt, bárhol, bármikor.

Folytatódik minden, tart a hajtás,
újba fordul régi helyzete,
marad minden alapmagatartás —
ámde te —?

OTTHON

Ha ittál, s nem ittas az ész,
s egyedül vívsz az éjszakával,
s havon, szikrán, porzáson átal
égtudjahonnan haza mész

haza-hova és fekszel s üresen
bámulsz, bár könnyen töltekezhetnél fel
emlékkel, szóval, prózaszentbeszéddel,
ettől terped az idő mint jelen,

de mögötte s előtte ősapa
s unokák állnak, változva s megosztva:
vélnéd, hogy szemmel-képpel más lakozna
tebenned, mint az ősi mánia?

„A BROADWAY DALOL ÉS TÁNCOL”

Egy magnifique riport!

1. A néger énekesnő Ulrika jósnőként debütál az Álarcosbálban, eddig csak dal- és áriavirtuózként tartották számon, most nagyzenekarral és híres hangok társaságában „teljes sikert aratott”.
2. Dramatizált események: mindenki megalkuvó, csak egyvalaki próbálja meg „a többségi vélemény zakatolása ellenére” „az igazságot napfényre hozni” (nagyszerű — de lásd Pilátust).
3. Az anyacsászárnő és Irina hercegnő: egy „csaknem elviselhetetlen benső (!) feszültséggel lefolytatott párbaj”, látható három szélhámos is (ha ez nem prima!)
4. Noé és családja — az egész özönvíz, a bárka útja a megfeneklésig, „az ismert pátriárka” egy „legmélyebb értelemben lebilincselő magatartás”

„csaknem kábító”
a zeneszerzőnek a szongokat telefonice
játszották be New Yorkból St. Moritzba
(ezt nevezem! Noé-Bárka-szongok!)

Ezzel szemben Európánk! A lélek őstalaja tán, de
sok nonszensz, nagyokos:

„Az igazság”, életmű, ötszáz oldal –
az igazság csak nem lehet ilyen hosszú!

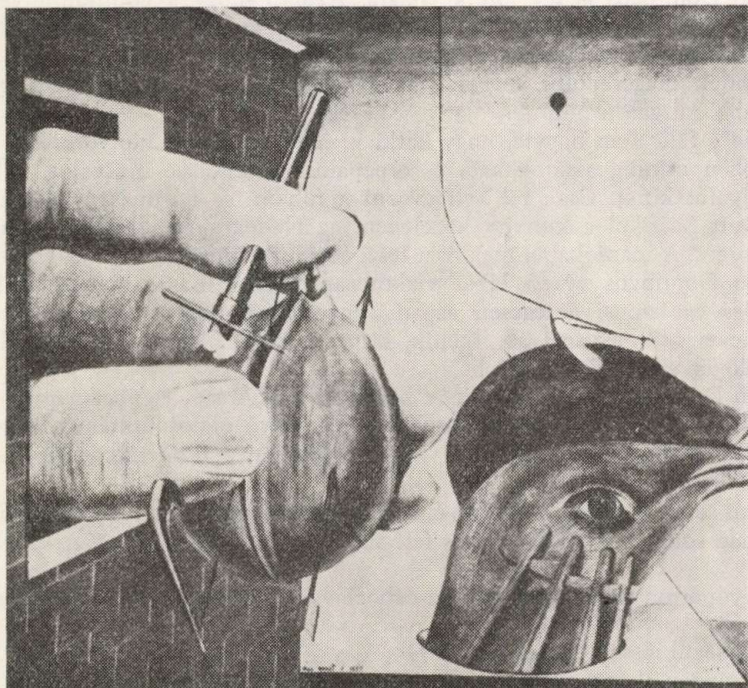
vagy:

„A gondolatiság a gondolkodásról”,
ez bizonyára nem oly kábító,
mint a Broadway-Noé!

Folyton csak: alapvonalak!

Gyerekek! Gyerekek!

EÖRSI ISTVÁN fordításai

Max Ernst: Oedipus Rex, 1922